

ПРЕЦЕДЕНТНІ ОДИНИЦІ ТРАНСФОРМОВАНОЇ СТРУКТУРИ У ФУТБОЛЬНИХ МЕДІАТЕКСТАХ

Олена Ачилова

кандидат філологічних наук, незалежний дослідник

Німеччина

orcid.org/0009-0002-7099-1076

e-mail: bel.ami.cosmo@gmail.com

Ірина Регушевська

кандидат філологічних наук, старший викладач

Національного університету фізичного виховання і спорту України

вул. Фізкультури, 1, м. Київ, Україна

orcid.org/0009-0000-8994-8989

e-mail: regushevskayairina@gmail.com

Анотація. Стаття присвячена вивченню особливостей функціонування прецедентних одиниць трансформованої структури в сучасних спортивних медіатекстах футбольної тематики. Для дослідження вибрано новинний футбольний сайт «Футбол 24» (<https://football24.ua>), рубрика «Блоги». Спортивні медіатексти є переважно матеріалами інформаційного плану для оперативного передавання відомостей про спортивні події, однак часто ці медіатексти містять авторську оцінку й характеризуються високою експресивністю, створюваною відповідними мовними засобами. Аналіз фактичного матеріалу виявив, що в сучасних спортивних медіатекстах журналісти активно використовують прецедентні одиниці, зокрема й трансформованої структури, чим посилюють експресивне навантаження висловлення. Виявлено три типи структурно-семантичних трансформацій прецедентних одиниць: заміна компонентів (субституція), розширення структури висловлення (експлікація), усічення його частини (імплікація). Трапляються також поєднання кількох типів трансформації в межах одного висловлення. Зміни прецедентних одиниць налаштовують читача на необхідність декодувати авторський задум, зашифрований у тексті. Вербальний код текстів аналізованого футбольного блогу розраховано на адресата, який має спільну з автором когнітивну базу. Будь-які трансформації прецедентної одиниці дають автору можливість лаконічно й водночас експресивно описати ситуацію у футбольному середовищі. В аналізованих текстах трапляються такі трансформації прецедентних одиниць, які передбачають обізнаність реципієнта в подіях, що відбуваються в сучасному футболі. Так, до складу прецедентних одиниць журналісти можуть вводити назви футбольних клубів, прізвища гравців і тренерів тощо. Такі зміни дають змогу авторам точніше передати інформацію, конкретизувати деталі. У результаті дослідження виявлено, що в спортивних медіатекстах трансформовані прецедентні одиниці виконують інформаційну, оцінну, паролно-ідентифікаційну, експресивно-підсилювальну, а також ігрову й уточнювальну функції.

Ключові слова: спортивний медіатекст, прецедентний феномен, прецедентна одиниця, трансформація, експлікація, субституція, імплікація.

PRECEDENT UNITS OF TRANSFORMED STRUCTURE IN FOOTBALL MEDIA TEXTS

Olena Achylova

PhD in Philology, independent researcher

Germany

orcid.org/0009-0002-7099-1076

e-mail: bel.ami.cosmo@gmail.com

Iryna Regushevskaya

PhD in Philology,

Senior Lecturer at the Department of Ukrainian and Foreign Languages

National University of Ukraine of Physical Education and Sport

Fizkultury Str., 1, Kyiv, Ukraine

orcid.org/0009-0000-8994-8989

e-mail: regushevskayairina@gmail.com

Abstract. The article is devoted to the study of peculiarities of functioning of precedent units of transformed structure in modern sports media texts of football topics. The football news website Futbol 24 was chosen for the study (<https://football24.ua>), "Blogs" section. Sports media texts are mainly informational materials and serve for operative transmission of information about sports events; however, these media texts often contain the author's estimation and are characterized by high expressiveness, which is created by the corresponding linguistic means. The analysis of factual material has shown that in modern sports media texts journalists actively use precedent units, including those of a transformed structure, which enhances the expressive load of the statement. Three types of structural-semantic transformations of precedent units have been revealed: replacement of components (substitution), expansion of the structure of an statement (explication), truncation of its part (implication). There are also combinations of several types of transformation within one statement. The changes in the precedent units set the reader up to decode the author's intent encoded in the text. The verbal code of the texts of the analyzed football blog is targeted at an addressee who has a common cognitive base with the author. Any transformations of the precedent unit give the author an opportunity to laconic and at the same time expressively describe the situation in the football environment. In the analyzed texts there are such transformations of precedent units that imply the recipient's awareness of the events taking place in modern football. For example, journalists can include the names of football clubs, players' and coaches' surnames and so on in the composition of precedent units. Such changes give authors the opportunity to transmit information more accurately, to concretize details. As a result of the study, it was found that in sports media texts transformed precedent units realise informational, evaluative, password-identifying, expressive, as well as playful and clarifying functions.

Key words: sports media text, precedent phenomenon, precedent units, transformation, explication, substitution, implication.

Сучасний світ неможливо уявити без спорту. Він розвиває, дисциплінує, розважає, зближує. Люди в усьому світі об'єднуються в спортивні спільноти й товариства, навіть якщо перебувають на різних континентах і не є професійними спортсменами. Інтерес до спортивних подій у світі й Україні не зменшується навіть попри складні соціально-політичні ситуації й несприятливі для спорту умови.

Серед багатьох видів спорту особливу популярність у світі має футбол – гра мільйонів. Підвищена увага до футбольних матчів у нашій країні зумовлена не лише успіхами на провідних спортивних аренах світу націо-

нальної збірної та клубів, а й тривалим протистоянням найсильніших команд, появою нових талановитих гравців і тренерів і загальною динамікою розвитку світового спорту.

Спортивні події висвітлюються як у традиційних ЗМІ, так і на сторінках інтернет-видань. Як пише І. Зайцева, «останніми десятиліттями українська журналістика зазнає змін: суттєвим конкурентом звичайних друкованих видань стали Інтернет-ЗМІ різноманітної тематики» [5, с. 49]. Цю думку поділяє В. Тарасюк: «... головною ж тенденцією спортивної журналістики України є її мережева орієнтація» [9, с. 50]. Інтернет став не тільки простором для поширення інформа-

ції, зокрема й спортивної, а й майданчиком, де інформацію можуть створювати й професійні журналісти, і користувачі мережі без спеціальної підготовки, що спричинило розмивання жанрової системи спортивного дискурсу та вплинуло на засоби мовного вираження, максимально наблизивши їх до розмовних.

Як відомо, до основних жанрів сучасної спортивної журналістики належать новина, спортивний репортаж, коментар, звіт, онлайн-трансляція, інтерв'ю з представниками спортивного світу, прес-конференції тощо. Зазначимо, що функція цих жанрів переважно інформативна, вони претендують на об'єктивність викладу, а тому містять конкретні факти. І. Зайцева справедливо зауважує, що «більшість спортивних матеріалів у ЗМІ є матеріалами інформаційного плану, головне завдання яких – оперативна передача відомостей про спортивні змагання й події навколо них» [5, с. 51], тому для мови спортивної журналістики є властивими інформаційна насиченість, конкретність, фактографічність, логічність, лаконічність, а для певних жанрів – експресивність та емоційність. Саме це визначає вибір відповідних мовних засобів. Тексти спортивного напряму містять велику кількість мовних кліше і жаргонізмів, метафор, фразеологічних одиниць, крилатих висловів, паремій, іншомовної лексики, зокрема термінів тощо. Аналізуючи мовну специфіку спортивних текстів, О. Колупасва називає такі функції емоційно-експресивних засобів: емотивну (вираження ставлення автора), підвищення комунікативних і функційних можливостей висловлювання, а також поширення експресії на весь текст [6, с. 246].

З огляду на це, особливу увагу привертають спортивні блоги, де автори на базі інформаційних приводів створюють аналітичні медіатексти, у яких дають оцінку ситуації, характеризують нагальні проблеми й викладають власне бачення їхнього вирішення. Суб'єктивне ставлення блогерів до інформації подеколи зумовлює відхід від її сухого викладу, активізує використання креативних мовних засобів, а саме прецедентних одиниць трансформованої структури.

Актуальність дослідження полягає в тому, що в спортивних медіатекстах такі одиниці вивчені недостатньо, тому потребують детального аналізу й опису.

Мета статті – дослідити особливості функціонування прецедентних одиниць трансформованої структури в сучасних спортивних медіатекстах футбольної тематики.

Об'єктом дослідження стали спортивні медіатексти, присвячені футболу.

Предмет дослідження – особливості функціонування прецедентних одиниць трансформованої структури в спортивних медіатекстах футбольної тематики.

Для дослідження вибрано новинний футбольний сайт «Футбол 24» (<https://football24.ua>), який позиціонує себе як «перший український сайт про футбол широкого тематичного спектру». Для аналізу обрано медіатексти з рубрики «Блоги» за період із серпня 2020 до червня 2024 рр.

Основними методами дослідження є описовий (для опису специфіки функціонування аналізованих мовних одиниць), контекстуальний (для визначення умов функціонування зазначених мовних одиниць), метод компонентного аналізу (для виявлення закономірностей функціонування компонентів вислову й порядку їхнього розташування), метод суцільної вибірки.

Опрацьований матеріал дав змогу встановити, що сучасним медіатекстам притаманна спрямованість на креативне використання мовних засобів. Найчастіше базою для журналістського лінгвокреативу стають прецедентні одиниці як вербальні виразники прецедентного феномена, що його слідом за О. Селівановою розуміємо як «компонент знань, позначення та зміст якого добре відомі представникам певної етнокультурної спільноти, актуальний і використаний у когнітивному й комунікативному плані» [7, с. 492]. І. Богданова називає прецедентним феноменом «суспільне, історичне або культурне явище, текст або особу, які є широко знаними і значущими для певної соціальної спільноти та до яких здійснювано регулярну апеляцію в дискурсі» [2, с. 8]. Проблеми прецедентності присвячені роботі Ю. Великороди, О. Бойко, А. Льченко, О. Ляшко, О. Калити, Л. Меркотан, О. Найдюк, А. Петренко, О. Селіванової, Г. Ситар, І. Сніховської та ін. Специфіку функціонування прецедентних феноменів у медіатекстах досліджують І. Богданова, Ю. Великорода, Е. Гоца, Ж. Колоїз, Т. Соловйова, Н. Сунько й ін.

«Завдяки використанню прецедентних феноменів автор, застосовуючи мінімальні

мовні засоби, одразу створює для реципієнта мисленнєвий образ, через призму якого сприймається зміст статті», – пише Ю. Велигорода [3, с. 133]. І. Зайцева вважає прецедентні одиниці поліфункційним явищем, основними функціями якого є номінативно-інформативна, аксіологічна, парольно-ідентифікаційна, людично-евфемістична, експресивно-декоративна, прагматично-персуазивна й моделювальна [8, с. 69].

До прецедентних феноменів традиційно зараховують прецедентні ситуації, прецедентні тексти, прецедентні імена та прецедентні висловлення. Джерелами прецедентних висловлень стають афоризми, цитати, ідіоми, паремії, алюзії, ремінісценції, перифрази, тощо.

Для посилення експресивного навантаження висловлення, активації багатовимірності інформації автори спортивних медіатекстів використовують різностильові прецедентні одиниці: *«Не створи собі кумира»*: чому Віктор Скрипник – не ідеальний тренер і за що його потрібно критикувати (прецедентний текст біблійного походження); *Це важко назвати командним футболом, а скоріше – залежністю від двох гравців. Всі бачили, що відбувалося з Динамо, коли на полі не було «солодкої парочки»* (з реклами шоколадних батончиків); *Ситуація не дуже красива, адже Дмитро Михайленко ще нікуди не пішов, Віктор Анатолійович свій контракт із Зорею ще не розірвав, а Зоря вже нібито домовилась з Олександром Бабичем – таким чином, одного тренера «підсиділи», а інший через авантюру Скрипника може поставити луганців «на лічильник»* (кримінальний жаргон) тощо.

Особливий стилістичний ефект мають прецедентні одиниці трансформованої структури, які сприяють утіленню прагматичного задуму автора. М. Баган відзначає, що «маловивченою досі є проблема трансформації прецедентних феноменів. Мовознавці здебільшого лише констатують, що трансформація прецедентних феноменів уможливила гнучкіше й ефективніше використання їх для вираження додаткових змістових нюансів у кожній конкретній мовленнєвій ситуації» [1, с. 45].

Основними типами трансформації прецедентних одиниць називають експлікацію (розширення структури вислову шляхом

додавання мовних компонентів), лексичну субституцію (заміну компонентів вислову) й імплікацію (усічення частини звороту) [4].

У ході роботи виявлено специфічні функції прецедентних одиниць трансформованої структури, а саме: інформаційну, аксіологічну, ігрову, парольно-ідентифікаційну, експресивну й уточнювальну. Трансформації прецедентних одиниць створюють ефект мовної гри, що забезпечує тексту атрактивність, адже реципієнт автоматично залучається до цієї гри, намагаючись декодувати авторський посл. Вербальний код текстів аналізованого футбольного блогу розраховано на адресата, який має спільну з автором когнітивну базу. У тексті подеколи трапляються прецедентні одиниці, що передбачають включення реципієнта в події, які відбуваються в сучасному футболі.

Розглянемо основні типи трансформацій прецедентних одиниць у сучасних футбольних медіатекстах. Як показало дослідження, найбільш поширеним типом трансформацій є лексична субституція: *Вагома ложка дьогтю в цій ідилії – суддівство* (пор.: *ложка дьогтю в бочці меду*). *Потрібно готуватися до можливого відходу Миколенка і вибороти свою ділянку під сонцем* (пор.: *місце під сонцем*); *Виходить, що «гірники» через промах селекції влетіли у серйозну копієчку* (пор.: *влетіти в [добру] копієчку*).

Характерною ознакою аналізованих медіатекстів є заміна компонента прецедентного тексту на прізвище тренера або гравця, що сприяє реалізації уточнювальної функції трансформованого прецеденту. Так, розмірковуючи над ситуацією, що склалася після того, як Руслан Костишин утратив посаду тренера клубу «Колос», автор статті обіграє вічне релігійно-філософське запитання «Чи існує життя після смерті?», замінивши лексему *смерть* на прізвище колишнього коуча: *Колос: життя після Костишина існує, або Ковалівку врятує тільки один тренер – ви всі його знаєте*. У такий спосіб журналіст висловлює свій погляд на непрості обставини.

Такий же тип трансформації ілюструє такий приклад: *Відкритий, інтелігентний, з цікавими інтерв'ю, з досвідом роботи в Бундеслізі, з прогресивними тактичними ідеями та європейським менталітетом – як тебе не любити, Скрипнику мій?* Тут зазнав перетворення рядок з відомої української

пісні композитора Ігоря Шамо на слова поета Дмитра Луценка «Як тебе не любити, Києве мій!», де назву міста замінено на прізвище ще одного тренера – Віктора Скрипника. Трансформована прецедентна одиниця передає аксіологічний зміст: автору вдалося дуже точно передати читачам своє ставлення до тренера.

У деяких контекстах відзначаємо одночасну заміну двох компонентів прецедентного тексту: *Україна втрачає найколотніший футбольний клуб, або Що для команди добре, те для видовища – смерть* (пор. рос. приказка: *что русскому хорошо, то немцу – смерть*); *Дванадцять друзів Шевченка: українці, спроможні підсилити Дженоа, – хто вони?* Автор влучно проводить паралель між ситуацією, яка склалася для Андрія Шевченка в італійському клубі, і сюжетом фільму Стівена Содерберга «Одинадцять друзів Оушена». Ще приклад: *Потрібно розуміти, що Шовковський – не чарівник. Він тільки формується як тренер.* Журналіст трансформує слова хлопчика-пажа з радянського фільму «Попелюшка» за однойменною книгою Євгена Шварца: «Я не чарівник. Я тільки вчусь».

Наступний тип трансформації прецедентних одиниць – експлікація, за якої структура і зміст висловлення змінюється шляхом додавання мовних компонентів: *Динамо наступає на граблі Шахтаря: скандал з історичним ворогом і втрачені таланти, або Фармклуби – це зло; Луческу наступає на граблі Реброва, або Що не так із трансфером Кабаєва в Динамо?* (пор.: *наступати на граблі*). Трансформація фразеологічної одиниці допомагає автору легко й експресивно окреслити попередню ситуацію, яка тепер повторюється з іншими футбольними суб'єктами – з клубом «Динамо» та з тренером Мірчею Луческу.

Експліковані прецедентні одиниці посилюють стилістичне навантаження трансформованої прецедентної одиниці: *Всі претензії від УЄФА та ФІФА стосуватимуться цієї команди з третьої ліги, яка потім просто зникне... І всі кінці – у воду* (пор.: *і кінці в воду*); *Може, це буде плюсом, бо у каламутній воді можна виловити велику рибу* (пор.: *ловити рибу в каламутній воді*).

Додавання компонентів до прецедентного тексту дає змогу уточнити певні деталі описуваної ситуації, це видно з таких прикла-

дів: *Сергій Тищенко відстежує перспективних українців по всьому світу. Європейські вершки зібрав тут і зараз* (пор.: *збирати вершки*). Цими рядками прокоментовано роботу журналіста Сергія Тищенко, автора переважної частини статей аналізованого блогу. Компонент *європейські* прямо вказує на те, що в тексті йдеться про українських футболістів у Європі. *Шахтар і шість підводних каменів, які його потопили* (пор.: *підводне каміння*). Кількісний числівник уточнює конкретні шість ключових проблем клубу «Шахтар», які вбачає автор. Лексема *потопили*, включена до складу речення, актуалізує й посилює значення прецедентної одиниці.

У досліджуваних текстах виявлено кілька варіантів трансформацій відомої структури із синтаксичною неоднозначністю, або амфіболією, у якій відсутня кома, і від її постановки змінюється зміст сказаного. Це фраза *Казнить нельзя помиловать* з радянського мультфільму за книгою Лії Гераскіної «У країні невивчених уроків». Зауважимо, що в тексті статті трансформована одиниця щоразу супроводжується уточненням автора про невизначене місце коми: *Вербіч у Динамо: продати не можна залишити. Де у заголовку ставити кому – кожен вирішить сам; Циганков у Динамо: продати не можна залишити. Де у заголовку поставити кому – кожен вирішить сам; Пятов: продовжити не можна завершити – Шахтар і Ребров вирішуватимуть, де поставити кому.* У заголовку до тексту така неоднозначна синтаксична конструкція актуалізує сему невизначеності, тому в читача одразу формується розуміння того, про що йтиметься в статті: *Циганков: стати легендою Динамо не можна «кинути» Суркіса – де поставити кому?* В останньому контексті спостерігаємо подвійну трансформацію: поєднання субституції з імплікацією.

Імплікація в досліджуваних текстах є маловживаним способом трансформації й полягає в усиченні частини прецедентної одиниці. Така зміна покликана привернути увагу читача, викликати в нього інтерес і прагнення відновити у свідомості первинну форму прецеденту, щоб зрозуміти намір автора: *Для мене його шлях дуже схожий на історію Руслана Маліновського, який теж пройшов крізь терни, щоб реалізуватися у футболі* (пор.:

крізь терни до зірок). У статті йдеться про молодого гравця Михайла Мудрика, історію якого автор порівнює із ситуацією іншого зіркового українського футболіста Руслана Маліновського. У цьому прикладі прецедентний феномен уможливорює реалізацію авторського задуму, що передбачає наявність різнопланових фонових знань у читача: і прецедентного тексту – вислову римського філософа Сенеки, і прецедентної ситуації.

Зауважимо, що подеколи в спортивних медіатекстах трапляються помилково вживані прецедентні одиниці: *Люсін – 2008 року народження. На рік молодший за партнерів. Але потенціал цього гравця Динамо – очевидний. Дуже креативний футболіст, який може на рівному місці створити момент* (правильно: *на рівному місці*); *Україна рветься на Євро: сини Шеви та іншої легенди Динамо ведуть за єдиною нитівкою – шансу на помилку немає* (пор.: немає права на помилку; припускаємо, що неухважністю автора можна пояснити й огріхи в побудові речення, що ускладнює його розуміння) тощо. Деякі фрази викликають подив, спричинений утвореним парадоксом: *Олександр Яцик весь минулий сезон просидів у підвішеному стані, його не відпускали в оренду у Кривбас та Зорю, але в Динамо грав тільки за юнацьку команду* (як можна сидіти в підвішеному стані?). Як видно, помилки в медіатекстах заслуговують на окреме дослідження.

Отже, дослідження виявило, що сучасному спортивному медіатексту притаманна

не тільки інформаційна спрямованість, націлена на точність та об'єктивність у висвітленні подій, а й експресивність, завдяки якій автор прагне передати власне ставлення до цих подій. Структурні й змістові перетворення прецедентних феноменів породжують трансформації, що актуалізують стилістичний потенціал мовних засобів, а також сприяють уточненню інформації. Трансформовані одиниці часто є більш точними за рахунок уведення до тексту потрібного компоненту (назви футбольного клубу або прізвища тренера чи футболіста). Заміна, додавання або усичення одного чи кількох компонентів прецедентної одиниці дає можливість авторові лаконічно й водночас експресивно описати ситуацію у футбольному середовищі. Це дає змогу говорити про поліфункційність трансформованих прецедентних одиниць у спортивних медіатекстах, адже встановлено, що вони виконують інформаційну, оцінну, паролно-ідентифікаційну, експресивно-підсилювальну, ігрову, а також уточнювальну функції. Крім того, обігрування прецедентних одиниць у футбольних медіатекстах створює тривимірну ігрову ситуацію: футболісти, про яких пишуть спортивні журналісти, грають на полі у футбол – автори текстів, кодуючи свій задум, грають із прецедентними одиницями – читач грає, декодує авторську інтенцію.

Перспективним вважаємо подальше дослідження функціонування різномовних мовних засобів у сучасних спортивних медіатекстах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баган М. Заперечення як засіб трансформації прецедентних феноменів. *Українська мова*. 2014. № 4. С. 44–51.
2. Богданова І.В. Сугестивний потенціал прецедентних одиниць в українському медійному дискурсі початку XXI століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Вінниця, 2016. 20 с.
3. Великорода Ю. Прецедентні феномени як засіб вираження культурної континуальності у медіадискурсі. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. Київ : НАУ, 2009. № 16. С. 132–139.
4. Гоца Е. Прецедентні вислови в мові сучасних українських ЗМІ (на матеріалі інтернет-видань «Дзеркало тижня» та «Україна молода» за 2019–2020 роки). *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Філологія»*. Ужгород : ПП Данило С.І., 2020. Вип. 2 (44). С. 463–467.
5. Зайцева І.В. Жанр спортивного репортажу: теоретичний аспект. *Держава та регіони. Серія «Соціальні комунікації»*. 2022. № 1 (49). С. 49–55.
6. Колупаєва О.М. Мовна специфіка спортивних текстів ЗМІ (за матеріалами сайту Football24.ua). *Філологічні науки*. 2016. № 42. С. 245–249. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkpnu_fil_2016_42_60 (дата звернення: 12.06.2024).
7. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 718 с.
8. Соловйова Т.О. Типологія та прагматика прецедентних феноменів в українськомовному політичному дискурсі 2014–2019 рр. : дис. ... докт. філософії. Кривий Ріг, 2022. 236 с.

9. Тарасюк В.Ю. Сучасні тенденції розвитку спортивної журналістики України (на прикладі інтернет-видань). *Держава та регіони. Серія «Соціальні комунікації»*. 2023. № 2 (54). С. 48–55. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/52832> (дата звернення: 12.06.2024).

REFERENCES

1. Bahan, M. (2014). Zaperechennia yak zasib transformatsiyi pretsedentnyh fenomeniv. [Denial as a means of transformation of precedent phenomena]. *Ukrayinska mova*, no. 4, pp. 44–51 [in Ukrainian].
2. Bohdanova, I.V. (2016). Suggestive potential of precedent units in Ukrainian media discourse of the XXI century beginning: PhD thesis abstract. Vinnytsia [in Ukrainian].
3. Velykoroda, Yu. (2009). Pretsedentni fenomeni yak zasib vyrazhennya kulturnoyi kontynualnosti u media dyskursi [Precedent phenomena as a means of expressing cultural continuity in media discourse]. *Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyshchyykh navchalnykh zakladakh*. Kyiv: NAU, no. 16, pp. 132–139 [in Ukrainian].
4. Hotsa, E. (2020). Pretsedentni vyslovy v movi suchasnykh ukrayinskykh ZMI (na materialy internetvydan «Dzerkalo tyzhnia» ta «Ukrayina moloda» za 2019–2020 roky) [Precedent expressions in the language of modern Ukrainian mass media (based on materials of Internet magazines «Dzerkalo Tizhnia» and «Ukrayina Moloda» for 2019–2020)]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya filolohiia. Uzhhorod: PP Danylo S.I.*, Vol. 2 (44), pp. 463–467 [in Ukrainian].
5. Zaitseva, I.V. (2022). Zhanr sportyvnoho reportazhu: teoretychnyi aspekt. [Genre of sports reporting: theoretical aspect]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Sotsialni komunikatsiyi*. Vol. 1 (49), pp. 49–55 [in Ukrainian].
6. Kolupayeva, O.M. (2016). Movna spetsyfika sportyvnykh tekstiv ZMI (za materialamy сайту Football24.ua) [Language specific of media's sport texts (based on materials of Football24.ua web-site)]. *Filolohichni nauky*, no 42, pp. 245–249. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkpnu_fil_2016_42_60 (accessed: 12.06.2024). [in Ukrainian].
7. Selivanova, O.O. (2006). *Suchasna linhvistyka: terminolohichna entsyklopediya*. [Modern linguistics: terminological encyclopedia] Poltava : Dovkillia-K [in Ukrainian].
8. Soloviova T.O. (2022) Typology and pragmatics of precedent phenomena in Ukrainian-language political discourse of 2014–2019 years: PhD thesis. Kryvyi Rih [in Ukrainian].
9. Tarasyuk, V.Yu. (2023). Suchasni tendentsiyi rozvytku sportyvnoyi zhurnalistyky Ukrainy (na prykladi internet-vydan) [Modern trends in the development of sports journalism in Ukraine (on example of online publications)] *Derzhava ta rehiony. Seriya: Sotsialni komunikatsiyi*, no 2. (54), pp. 48–55. Retrieved from: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/52832> (accessed: 12.06.2024) [in Ukrainian].